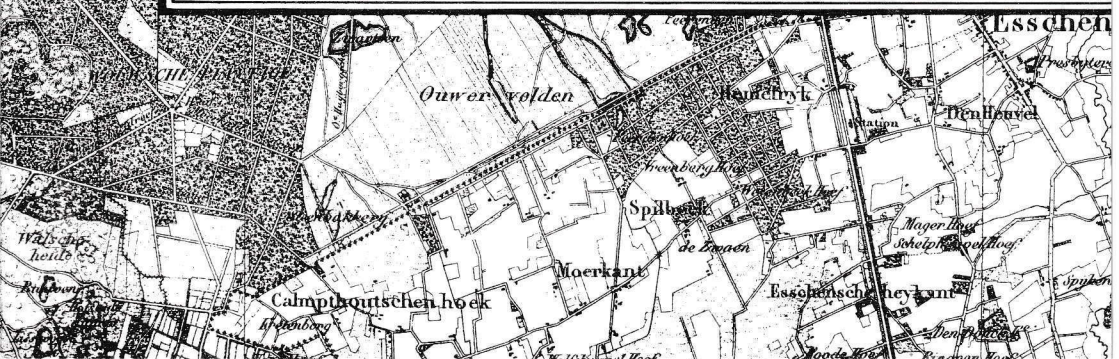

heemkunde kring
DE VIERSCHAER
WOUW

1-'98

Historie van het Wouwse Sint Nicolaascomité

Al sinds het begin van deze eeuw brengt Sint Nicolaas een bezoek aan het dorp Wouw. Christ van Oers wist via zijn vader de ontstaansgeschiedenis van het Sint Nicolaascomité net na de Eerste Wereldoorlog. Hij zette die voor ons op papier en doors pekt met wat aardige voorvallen, bieden wij u zijn relaas aan.

Ontstaan.

De Middelbare Landbouwschool in Roosendaal ging in 1919 van start en tot leraar aan deze school werd R.W. Janssen uit Hengelo in Overijssel benoemd. R.W. Janssen woonde in de Bergestraat in Wouw. Al spoedig kwam hij in contact met Antoon van Oers (Chr.zn.), die mede aan de wieg van de Sint Lambertusschool had gestaan. Hij was tevens tot lid van de raad van toezicht van die school gekozen. Janssen opperde het idee om een Sinterklaascomité op te richten. In Antoon van Oers en Jan Baeten, hoofd van deze school vond hij medestanders. Deze pioniers slaagden erin om een comité van de grond te krijgen, dat er voor zorgde, dat Sinterklaas met zijn gevolg in 1920 door Wouw trok. Dit besluit viel in het patronaat, dat toen in gebruik was als verenigingsgebouw. Het stond op de plaats waar nu 'Babyboetiek Het Stempeltje' is gevestigd. Met medewerking van enkele mensen uit het dorp werd een huis-aan- huis-collecte gehouden. Toen in 1921 de directeur van de Middelbare Landbouwschool Roosendaal verliet, werd Janssen in zijn plaats directeur. Hij verhuisde naar Roosendaal en legde zijn functie van voorzitter van het Wouwse Sinterklaascomité neer. Hij werd opgevolgd door Antoon van Oers. Jan Baeten bleef secretaris-penningmeester van het comité.

Activiteiten

In de activiteiten veranderden in de jaren twintig en dertig praktisch niets. Sinterklaas trok, gezeten op een schimmel, door het dorp. Tijdens deze

4

rondtocht werd hij vergezeld van één of twee Zwarte Pieten te paard. Harmonie 'Oranje' zorgde voor de muziek en zowat alle Wouwse kinderen al of niet vergezeld van vader en moeder liepen er achter aan. In het programma van de sint werd ook een bezoek aan de jongens- en meisjes-school ingepast.

Niet iedereen was er voor te vinden om, gezeten op een schimmel, te buigen en te wuiven naar het publiek. In de twintiger jaren werd de figuur van sinterklaas vertolkt door Jan van Meel, de vader van Kees van Meel uit de Nieuwstraat. Rondom de figuur van Jan van Meel is nog een aardige anekdote te vertellen.

Bakker Piet Buyk uit de Bergsestraat liep tijdens de intocht mee in de harmonie. Voortdurend liep hij om te kijken om te ontdekken, wie toch die Sinterklaas was. Hij kwam hem zo bekend voor. Aan het eind van de rondrit stapte Jan van zijn paard af en groette Piet. Nog steeds geen herkenning. De volgende dag, tussen de middag, bracht Piet brood bij Jan van Meel. „Verdorie,” zei Piet Buyk, „nou weet ik het. Die Sinterklaas van gisteren was Jan van Meel.”

In de volksmond werd Jan van Meel ook wel Jan Pakhuis genoemd, omdat hij toen in het pakhuis van de Wouwse Coöperatieve Landbouwvereniging werkte. In de jaren dertig vroeg Antoon van Oers leden van de landelijke rijvereniging om als sinterklaas en zwarte piet op te treden. Ook Johan Bals, inmiddels toegetreten tot het comité, polste wel eens kandidaten. Steevast zorgde Johan ervoor, dat de harmonie present was.

Loten

Niet altijd kwamen de sint en zijn pieten uit Wouw. Voorzitter Antoon van Oers regelde eens dat leden van de Gastelse rijvereniging het comité van dienst waren. In het Wit-Gele-Kruisgebouw aan de Bergsestraat ontving hij de Gastelaren Jan van Meel en Jel en Theo Brocatus. Om uit te maken wie de functie van sint zou krijgen stelde Antoon van Oers voor om 'pijlje te trekken'.

Degene die het langste luciferstokje uit de hand van de voorzitter trok, zou sinterklaas zijn. Jan van Meel was de 'gelukkige'. De gebroeders Brocatus,

Tijdens de intocht van de Sint in 1947 werd deze foto genomen van het bestuur van het comité. Op de voorste rij van links naar rechts lopen kapelaan W. Oomen, Ant. van Oers Chrzn., Ant. van Oers Jzn en Jac. van der Wegen. Op de tweede rij: G. Hopmans, Seb Withagen en Adr. Backx. (Fotocollectie Chr. van Oers - Wouw)

paardenliefhebbers in hart en nieren, waren toen in de gelegenheid hun huzarenstukjes te vertonen. Zij lieten hun paarden even in de geopende deuren van de bewoners kijken en op de Markt kon men genieten van voltes op hun galopperende paarden.

Natuurlijk kregen de kinderen in die tijd ook cadeaus, al moesten ze het wel met heel wat minder doen dan de huidige generatie kinderen. Jan en Net Laurijssen op de Markt toonden op de verdieping boven hun winkel, op de plaats waar nu hun kleinzoon Jan Scheepens de 'Attent'-supermarkt runt, welke speelgoed allemaal 'in de zak van sinterklaas' zat.

Na de oorlog

Tijdens de Tweede Wereldoorlog stonden de activiteiten van het Sint Nicolaascomité op een laag pitje. Verenigingsactiviteiten waren verboden. Direct na de bevrijding van Wouw kreeg het comité een gevoelig verlies te verwerken. Bovenmeester Jan Baeten overleed in februari 1945 ten gevolge van de V1 die in De Doelen viel. Hij werd in het comité opgevolgd door Antoon van Oers (J.zn.), de neef van de voorzitter. Daarnaast werd uitbreiding van het comité noodzakelijk geacht. Elke wijk in de parochie, ook de buitenwijken, kreeg een vertegenwoordiger in het comité.

Omdat de kostuums versleten waren, moesten er nieuwe aangeschaft worden. Lena van der Wegen, de dochter van de latere wethouder, was bereid deze te vervaardigen, tot zelfs de mijter van sinterklaas toe. De nieuwe kleding van sinterklaas en zwarte piet mocht alleen gebruikt worden tijdens de intocht in het dorp. Met de nieuwe kostuums op privébezoek gaan in de Wouwse gezinnen was er voortaan niet meer bij. Jac. Borghouts ging met een eigen, particulier kostuum nog wel de huizen langs. Unaniem was het comité van mening, dat de versnaperingen bij Wouwse middenstanders, woonachtig in de Lambertusparochie, ingekocht zouden worden.

Tenslotte

In het begin van de jaren vijftig droeg Antoon van Oers de voorzittershamer over aan Koos van der Wegen. Als dank voor zijn verdiensten aan het Sint Nicolaascomité ontving de oud-voorzitter uit handen van de goedheiligman een kistje Balmoral sigaren.

Later werden de activiteiten van het comité steeds verder uitgebreid. Diverse personen traden in de loop der jaren op als sint of piet. Tegenwoordig wordt sint niet alleen maar met harmonie, mallekorps en rijvereniging door het dorp rondgeleid, maar na afloop is er de officiële ontvangst door de burgemeester. Voor de kinderen is er een complete toneelvoorstelling in 'De Geerhoek'. De voorstelling wordt verzorgd door tientallen zwarte pieten.

De sint ontvangt ook de allerkleinsten, brengt bezoeken aan verzorgingshuis 'Leonardushof', woonvoorziening 'De Lindenburg' en het dagverblijf voor ouderen 'De Rotselaer'.

En dat het comité nog meer tot stand kan brengen werd begin dit jaar tijdens de uitvoering van 'Wouws bont' bewezen toen de pieten, samen met de sint, een schitterende act op de planken brachten.

Wouw, januari 1998.

Chr.van Oers.

Deze uitgave werd mede mogelijk
door de financiële steun van de
Drankencentrale "Wouw" B.V.

VAN HET MARQUISAAT VAN

Kerkhof slikken

Hildernisse en